

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 29 ноември 2019 г.
(OR. en)

14340/19

SOC 760
EMPL 574

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Бъдещето на достиженията на социалното право на ЕС, свързани със заетостта и колективните трудови правоотношения — Ориентационен дебат

Приложено се изпраща на делегациите бележка с насоки, изготвена от председателството с оглед да се подпомогне обсъждането на заседанието на Съвета EPSCO на 10 декември 2019 г.

БЪДЕЩЕТО НА ТРУДА И ДОСТИЖЕНИЯТА НА СОЦИАЛНОТО ПРАВО, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЕТОСТТА И КОЛЕКТИВНИТЕ ТРУДОВИ ПРАВООТНОШЕНИЯ

Свидетели сме на бързи промени на пазарите на труда и при колективните трудови правоотношения, предизвикани, наред с останалото, от изменението на климата, глобализацията, миграцията и новите технологии. В ЕС предстои да започне новият законодателен период и новата Комисия скоро ще встъпи в длъжност. Ето защо сега е моментът да се проведе далновидна дискусия за възможните нужди от развиване на достиженията на социалното право, свързани със заетостта и колективните трудови правоотношения. Като се имат предвид промените в трудовия живот, трябва да установим евентуалните нужди от актуализиране на съществуващите достижения на правото и от преодоляване на оставащите пропуски в законодателството. Също така е от съществено значение да се подобри прилагането на тези достижения на правото.

Член 153 от Договора за функционирането на Европейския съюз позволява на ЕС да определя минимални стандарти, наред с другото за условията на труд и за информирането на работниците и извършването на консултации с тях. В Европейския стълб на социалните права са обявени минимални социални права, някои от които вече са част от достиженията на правото, докато други ЕС и неговите държави членки трябва да прилагат съвместно. Социалният стълб помага да се установи в кои сфери са необходими действия, за да се укрепят основните социални права.

Неотдавна ЕС предприе ускорени стъпки за минимална хармонизация, каквато е предвидена в Договорите, като прие например Директивата за прозрачни и предвидими условия на труд. Въпреки тези подобрения е наложително да се гарантира, че наред бързите промени никой няма да бъде забравен и че законодателната уредба продължава да служи по балансиран начин и на работниците, и на предприятията.

Цифровизацията, включително нарастващото ползване на изкуствения интелект (ИИ), е важна движеща сила за създаването на нови работни места. Освен това тя създава нови възможности за гъвкави начини на работа по отношение на местоположението на работното място, включително в ситуации с трансгранично измерение. В някои случаи обаче цифровизацията направи по-трудно осигуряването на добри условия на труд за всички работници, включително на трудещите се в сферата на икономиката на онлайн платформите. Съществува и риск услуги да се предоставят от фиктивни самостоятелно заети лица. Когато развитието в технологичната и цифровата сфера, включително ИИ, води до трансформации в света на труда, за да се поддържат социалните права, е нужно достиженията на социалното право да бъдат развивани.

Като области, в които е наложително допълнително внимание, новоизбраният председател на Комисията Урсула фон дер Лайен определи минималните работни заплати и условията на заетост на работещите в икономиката на онлайн платформите. В контекста на минималната работна заплата тя подчертава колко е ценен социалният диалог между работодателите и профсъюзите — хората, които най-добре познават своя сектор и регион. Социалният диалог и колективното договаряне са важни инструменти за постигането на съгласие по условията на труд и определянето на възнагражденията. Правото на колективно договаряне на работещите през платформи е въпрос, който придобива все по-голяма значимост.

В допълнение към адекватния обхват на достиженията на социалното право, свързани със заетостта и колективните трудови правоотношения, е важно да се гарантира и тяхното ефективно прилагане. Правоприлагането зависи най-вече от наличието на достатъчно ресурси и от високото равнище на компетентност на лицата, следящи за изпълнението. Един от начините за подобряване на това изпълнение е обменът на опит и добри практики между държавите членки и на международни форуми като МОТ.

Трудовата мобилност в рамките на ЕС и от трети държави расте. За да се защитят мобилните работници и да им се предложи равно третиране на пазара на труда, законодателството трябва да бъде актуално. Сътрудничеството между държавите членки и със съответните трети държави може да подобри трудовите стандарти и тяхното прилагане, включително по отношение на условията на труд по веригите на доставки. Международните организации, в това число МОТ и ОИСР, също могат да бъдат подходящи източници на примери и най-добри практики.

Социалният диалог играе важна роля при подпомагането на предприятията и техните служители да се адаптират към променящия се пазар на труда и съответно е фактор за успеха при изпълнението на достиженията на социалното право. Свързаните с това и установени от Комисията проблеми в областта на информирането на работниците и извършването на консултации с тях¹ и на европейските работнически съвети² се нуждаят от решаване.

В този контекст министрите се приканват в изказванията си да обърнат внимание на следните въпроси:

- 1. В допълнение към инициативите, които новата Комисия планира, как следва да се развиват в бъдеще достиженията на социалното право, свързани с трудовата заетост и колективните трудови правоотношения?*
- 2. Кои са основните предизвикателства пред прилагането на достиженията на социалното право и как би могло то да се подобри?*

¹ Работен документ на службите на Комисията „Проверка за пригодност“ на правото на ЕС в областта на информирането на работниците и извършването на консултации с тях“; 26.7.2013 г., SWD(2013) 293 final.

² Доклад относно изпълнението от държавите членки на Директива 2009/38/ЕО за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (преработена); 14.5.2018 г., COM(2018) 292 final.